

במדבר פרק כ"ו (תורגם אוטומטית)

Hebrew

תורגם אוטומטית

סיכום השיעור

סיכום: במדבר פרק כ"ו — המפקד השני (פרשת פינחס)

הקשר ומטרת המפקד

במדבר פרק כ"ו מציג את המפקד השני של השבטים לקראת הכניסה לארץ ישראל. מפקד זה משרת שלושה מטרת: ארגון למלחמת הכיבוש, הכנת הצבא, והחשוב ביותר, כפי שנאמר במפורש בסוף הפרק ("לא להחלק הארץ") — חלוקת הארץ לפי מספר השבטים.

כל ספר במדבר, הנקרא חומש הפקודים, סובב סביב שני המפקדים הללו. המפקד הראשון בפתחת הספר מנה את הדור היוצא ממצרים, שתכנן לצעוד ישירות לארץ כנען. תכנית זו נכשלה. כעת הדור השתנה, ההנהגה השתנתה — מרים ואהרון מתו, אלעזר החליף את אהרון בתפקיד המפקד — והעם עצמו מאורגן בצורה שונה. משפחות מסוימות גדלו, אחרות התכווצו, קבוצות מסוימות השתנו. מפקד חדש היה הכרחי כדי להתאים למציאות החדשה.

מיקום בתוך הנרטיב

המפקד ממוקם בערבות מואב, מקום ההיערכות האחרון לפני הכניסה לארץ. מיקומו לאחר טרגדיית בנות מואב ואירוע זמרי/פינחס יוצר ניתוק נרטיבי. מוצעים מספר הסברים: (1) ארגון צבא לנקמה המצווה במדין דורש מפקד; (2) זה מסמן את המעבר של ההנהגה הצבאית — משה הוביל את המלחמות נגד סיחון ועוג באופן אישי, אך המלחמה הקרובה נגד מדין תונהג על ידי אלעזר ופינחס, המייצגים שלב ביניים לפני העברה מלאה ליהושע; (3) ייתכנו סיבות ספרותיות להתנתק מההתעכבות על הטרגדיה ולעבור למשהו אחר.

המפקד גם מעורר מספר נרטיבים עוקבים: בנות צלפחד, מצוות המוספים למועדים, והעברת ההנהגה של משה ליהושע.

האופי המשלים של ספר במדבר

ספר במדבר הוא משלים לספר ויקרא ולספר שמות, מוסיף פרטים ומחבר חוטים למבנים כוללים. אחד מכלי הארגון העיקריים של התורה הוא גנאלוגיה — סדר התולדות של מי הוליד את מי ומי שייך למי. ספר שמות נתן דיווחים מקוטעים על 600,000 איש, אך מעולם לא חשבון מלא. המפקד הראשון בפרשת במדבר סיפק יותר פרטים, אך המפקד השני הזה בפרק כ"ו הוא המפקד המלא ביותר של העם שניתן אי פעם. הוא מוסיף לא

רק שמות שבטים ומספרים אלא **משפחות** — רמה של מבנה חברתי וארגון שלא פורטה קודם לכן. הציון "למשפחותם" מייצג מבני שבט אמיתיים שקבעו כיצד אנשים אורגנו בארץ.

בנוסף, בכל פעם שמישהו המוזכר במפקד מילא תפקיד בסיפור קודם או עתידי, הטקסט מכניס הערה המזהה אותו, והערות אלו נושאות משמעות גנאלוגית.

המפקד מתחיל (כ"ו:א'–י"א)

הפרק נפתח ב"ויהי אחרי המגפה" — אחרי המגפה. ה' מצווה על משה ואלעזר למנות את העדה מגיל 20 ומעלה, מאורגנים לפי משפחות, למנות את כל יוצאי הצבא, מה שמאשר שזהו בעיקר מפקד צבאי. המיקום מצוין כערבות מואב על ירדן ירחו — על סף ארץ ישראל — במקביל למפקד הראשון: כשם שנמנו אז כשתכננו להיכנס ישירות, כך הם נמנים שוב כשהם מתכוננים סוף סוף לעשות זאת.

ראובן מופיע ראשון עם הערה שהוא **בכור** ישראל. זה משמעותי כי במקומות אחרים נאמר שבכורתו אבדה, אך כאן הוא שומר על עדיפות המעמד — הוא נמנה ראשון.

ארבע משפחות ראובן מפורטות. הבחנה חשובה: רישום "חנוך, משפחת החנוכי" אינו חזרה מיותרת. זה אומר שצאצאי חנוך יצרו שבט ממשי עם שטח וזהות חברתית משלו. בן שלא הוליד שבט בר-קיימא פשוט היה נקלט במשפחת אה (כפי שדברי הימים מתעד במפורש). נכדים מוזכרים כאשר גם הם הקימו תת-שבטים משלהם.

מספר ראובן: **43,730**.

ההערה הגנאלוגית על דתן ואבירם (כ"ו:ח'–י"א)

הערה גנאלוגית מזהה את **דתן ואבירם**, נכדי ראובן דרך פלוא ואליאב, כאלה שמרדו עם קרח — הארץ פתחה ובלעה אותם. הערה זו משרתת מטרת כפולות: היא מחברת אותם לנרטיב קרח, והיא מסבירה גנאלוגית מדוע אין משפחה המיוחסת לדתן ואבירם. היה להם מספיק כוח ומעמד כדי ליסד פוטנציאלית תת-שבט משלהם, אך מכיוון שנספו — "ויובדו מתוך הקהל" — הקו הזה נכרת ואין צאצאים הנושאים את שמם.

באופן קריטי, הטקסט מוסיף: "**ובני קרח לא מתו**" — בני קרח לא מתו. הערה זו מבהירה שבעוד קרח עצמו נבלע, ילדיו שרדו והמשיכו כמשפחה מוכרת, שבסופו של דבר הפיקה את התהילים המיוחסים לבני קרח.

תמלול מלא

הטעם שהמפקד הזה קורה שוב, כמו שמוסבר כאן במפורש, הוא שהתוכנית השתנתה בינתיים, כפי שדיברנו בפרשת שלח, קרח, וכן הלאה.

הדור והמנהיגות שהשתנו

המפקד הראשון היה של בני ישראל, יוצאי מצרים, כמוזכר כאן בהתחלה - אלה היו השבטים, מניין העם היוצא ממצרים, שהתוכנית שלהם הייתה לצעוד דרך המדבר ישירות לארץ כנען ולהגיע לשם. התוכנית הזו לא יצאה לפועל, הדור השתנה, אפילו המנהיגים השתנו, נכון?

משה עדיין עושה את המפקד הזה, כפי ששמנו לב בחלק השלישי של ספר במדבר, חלק מסוים מההכנה לכיבוש הארץ נעשה דרך משה עצמו. בפרקים הבאים, נראה אותו מוסר את המנהיגות הזו ליהושע, אבל עדיין חלק גדול מההכנות נעשה. אבל המנהיגות מלבדו - מרים כבר מתה, אהרן כבר מת,

במדבר פרק כ"ו: המפקד השני לקראת הכניסה לארץ ישראל

מטרת המפקד השני והקשרו

אנחנו קוראים במדבר פרק כ"ו. פרק זה הוא המפקד, הפקודים, של כל השבטים, כל השבטים, לקראת הכניסה לארץ ישראל, למלחמת כיבוש ארץ ישראל, ולחלוקת ארץ ישראל, כמפורש בסוף הפרק הזה, שהקב"ה אומר לאלה תחלק הארץ. אז אנחנו מבינים שעיקר המפקד הזה היה כדי לחלק את הארץ לפי המפקד הזה.

כפי שדיברנו, כל ספר במדבר, הנקרא חומש הפקודים, במובן מסוים סובב סביב המפקד הזה. כבר היה מפקד שהוזכר בתחילת הספר, נכון? ועיקר

הוספת פרטים ומבנה

במילים אחרות הם מוסיפים הרבה פרטים והרבה כמו שמים זכרים במקומם, מחברים חוטים שונים של הסיפור למבנה אחד. אחד המבנים העיקריים שהתורה משתמשת בהם כשהיא מנסה לתת מבנה כולל של הכל הם היוחסין האלה, המפקדים האלה, הרשימות האלה. בדיוק כמו שיש סדר כרונולוגי, יש גם סדר תולדות, הסדר של מי הוליד את מי ומי הוא הילד של מי ומי שייך ל - זו פשוט אחת הדרכים העיקריות שבהן העולם מאורגן בתורה, איך התורה מארגנת את העולם.

ובדיוק כמו בשאר במדבר, זה מוסיף כל מיני פרטים ושם אותם במקום הנכון - נראה דוגמה יפה מאוד לזה בפרשת המוספים, של המוספים בפרקים הבאים. כאן גם, המפקד - ראשית בספר שמות, כבר היו לנו מספרים של אנשים, נכון, 600,000 איש וכן הלאה, אבל היו לנו כמה דיווחים מקוטעים של איך בדיוק היו 600,000 וכן הלאה, אבל מעולם לא הייתה ספירה מלאה של זה. כאן זה המקום שאנחנו מקבלים את הספירה המלאה.

המפקד המלא ביותר

והספירה הכי מלאה שאנחנו מקבלים אי פעם היא במפקד השני, המפקד של פרשת פנחס, המפקד של פרק כ"ו, הוא המפקד הכי מלא של העם. הוא נותן לנו לא רק את השם המדויק של כל אחד מהשבטים וכמות האנשים שהיו להם, אלא גם את המשפחות. המשפחות האלה כבר הוזכרו בספר שמות, ובחלק מהם, וגם בפרשת במדבר, אבל הם לא אמרו למשפחותם, לא הייתה להם כמות הפרטים.

למרות שבמובן מסוים זה רק מוסיף מילה - זה בסדר, למשפחותם, המשפחה הזו, משפחת, יש כך וכך, כפי שנראה בפנים - זה אומר שזו רמה של ארגון, זו רמה של מבנה חברתי. זה לא רק אומר שזה לא רק מוסיף מילה. וזה משהו שכמובן האנשים בארץ היו מאורגנים בחמולות האלה, במשפחות האלה, בקבוצות האלה, אז זה מידע שלא היה לנו קודם.

הערות יחסין

וכפי שנראה גם, חלק מהאופי המשלים הוא, זה נותן לנו את ההערות האלה על כל פעם שיש מישהו שמוזכר ששיחק תפקיד בסיפור קודם, או בסיפור עתידי, זה נותן לנו הערה, בסדר זה האדם הזה. וההערות האלה אני חושב שיש להן גם משמעות יחסין כפי שנראה כשנעבור עליהן.

קריאה דרך טקסט המפקד

אז זה מספיק להקדמה לסיפור, אנחנו הולכים לקרוא אותו, או לעבור עליו במהירות, זה פרק ארוך, הרבה פסוקים.

הפתיחה: אחרי המגפה

זה מתחיל, ויהי אחרי המגפה - כמובן שיש פיצול מעניין, הפרשה מתפצלת כאן באמצע פסוק, אבל במובן מסוים זה שייך לסיפור הקודם, אבל זה בוודאי התחלת הפסוק הזה.

ויהי אחרי המגפה, וה' אומר למשה ולאלעזר, ספרו, שאו את ראש, ספרו את ראשי העדה, של העם, שוב מבן עשרים שנה, כל יוצא צבא לכל משפחה, כל חמולה, מי שילך לצבא. כמו שאמרנו שזה מראה לנו שזה בעיקר מפקד צבאי.

הציווי והמקבילה למפקד הראשון

והם עושים את זה, הם מדברים - משה ואלעזר, הם מדברים לעם במקום הזה, להראות לנו שזה המפקד של ארץ ישראל, הם הולכים להימנות מבן עשרים שנה ומעלה, כמו שה' אמר למשה ולעם שיצאו מצרים. אז זה מקבילה, בדיוק כמו שאז הם נספרו כי הם תכננו ללכת ישירות לארץ כנען, עכשיו הם נספרים שוב כשהם סוף סוף עושים את זה שוב.

שבט ראובן

וכאן יש לנו את הדיווח של המפקד בפועל, מתחיל עם ראובן, שמקבל הערה שהוא הבכור, הוא בכור ישראל, וזה נראה אומר שבמובן מסוים ראובן, שבט ראובן עדיין היה הבכור. במקומות אחרים אנחנו יודעים שזה אומר

וזה השתנה כאן. אהרן, במקומו בנו אלעזר, עושה את חלקו במפקד. גם לאהרן כנראה היה חלק גדול בארגון העם, וכאן זה כבר לא אהרן, זה אלעזר שעושה את זה.

הרכב העם השתנה - אלה אנשים שונים, והם אפילו מאורגנים קצת אחרת, הם לא כולם אותן משפחות, הם לא כולם אותו דבר. כמה משפחות נעשו גדולות יותר, כמה משפחות נעשו קטנות יותר, כמה קבוצות נעשו שונות, אז הם היו צריכים לעשות מחדש את המפקד כדי להתאים למצב בדור החדש שהולך להיכנס לארץ ישראל. אז זו המטרה העיקרית של המפקד הזה.

מיקום המפקד בסיפור**מקום זמן**

המיקום שלו די הגיוני להיות בחלק האחרון הזה של הספר, שכבר נמצא בערבות מואב, כפי שראינו בפרשת חוקת, כבר הגענו לערבות מואב, שם קרה כל הסיפור של בלק, וכנראה שם גם קרה כל הטרגדיה של בנות מואב. אז במובן מסוים, זה המקום הנכון שזה יהיה, למרות שבפרט בתוך הסיפורים יש איזשהו ניתוק.

הפסקת הסיפור

היה לנו בפרק הקודם סיפור בנות מואב, שהיה איזושהי טרגדיה, משהו קרה רע, ואפילו היה לנו את ה' אומר למשה לנקום במואב, במדין - שנראה שיש לזה קשר, אולי היו אותם אנשים, או אולי הייתה איזושהי קואליציה שכולם שיחקו את חלקם ולא אמרו לגמרי מי הם - ואז הסיפור נעצר ועובר למפקד הזה.

כמובן, הבנה אחת של זה תהיה שמאחר והם צריכים לארגן צבא לעשות את זה, כמובן, כבר היו כמה מלחמות. משה כבר עשה בפרשת חוקת מלחמות, ואלה אולי לא היו מאורגנות כל כך, או אולי נעשו איכשהו עם משה ישירות עם הכריזמה שלו מוביל את זה, אבל עכשיו אנחנו צריכים לעשות את זה בצורה מאורגנת.

המעבר של המנהיגות הצבאית

משה לא יעשה את זה, כפי שנראה בפרשת מטות כשאנחנו בעצם מגיעים למלחמה. משה לא הלך למלחמה הזו בכלל, הוא שלח את אלעזר, אלעזר ופנחס לעשות את זה, אז אנחנו רואים מאוד ברור שזה כבר משה מוסר את המנהיגות, המנהיגות הצבאית של העם לדור הבא. לכן, לפני זה, אנחנו צריכים איזשהו מפקד כדי לגלות מי הולך ואיך זה הולך לעבוד.

אבל אולי יש גם סיבות אחרות לחתוך במכוון את הסיפור עם המפקד הזה באמצע. אין לי הסבר ברור לזה, אבל כרגע זה מה שאני חושב, שזו המשמעות. וכפי שנראה יש כמה סיפורים שקרו בגלל המפקד - יש לנו את סיפור בנות צלפחד, אז יש כמה, יש מצוות אחרות שבאות איכשהו כאן, כל הסיפור של מצוות המוספים בפרקים הבאים, אבל גם מאוד חשוב משה מוסר את המנהיגות שלו ליהושע, וזה נראה שזה חלק מהסיפור הזה.

כמו שאני אומר, המלחמות הבאות שהולכות לקרות אפילו לא הולכות להיעשות ישירות דרך משה, אז יש כמו שלב ביניים. המלחמות הקודמות עם סיחון ועוג וכל זה משה עצמו הוביל, באותה דרך שהוא הוביל את המלחמות עם עמלק - עמלק כבר היה יהושע במובן מסוים, אבל בכל מקרה - ועכשיו הוא הולך למסור את זה. אז יש את המפקד החדש הזה שעובר לדור הבא, וזה איפה שהמפקד ממוקם.

אולי יש גם כמו סיבות ספרותיות שחותרות את סיפור המלחמה, אתה יודע, יש לנו יפה, יש לנו את האובדן הטרגי הזה של זמרי ופנחס וכל זה, אז אולי אנחנו לא רוצים להמשיך להתעכב על זה, אז אנחנו עוברים למשהו אחר, משהו יותר שמח. אבל זו הנקודה הבסיסית.

האופי המשלים של ספר במדבר

עכשיו, הספר הזה, כמו שאמרנו, כל הספר נקרא ספר במדבר על שם שני המפקדים האלה המוזכרים בתחילה ובסוף הספר במובן מסוים, ודיברנו שכל ספר במדבר הוא באיזושהי דרך משלים לספר ויקרא, משלים לספר שמות, וגם למפקדים האלה יש משהו משלים בהם.

בסך הכל: 60,500 איש.

שבט יוסף: מנשה ואפרים

יש לנו את יוסף מחולק לשני שבטים: מנשה ואפרים. אז שוב, יוסף היה גדול יותר, אז הוא התחלק לשני שבטים כבר בדור הראשון, ולכל אחד מאלה היו ילדים.

מנשה

למנשה היה מכיר, ואפילו לבנו הייתה משפחה נוספת - גלעד. ואז משפחת גלעד - אז יש את משפחת מכיר ואת משפחת גלעד, שהן לא אותו דבר. במילים אחרות, גלעד זה הוא והילדים שלו, וכל השאר יהיו שייכים למשפחת מכיר. וגלעד עצמו מתחלק לכמה משפחות: איעזר, חלק, אשריאל, שכם, שמידע, וחפר.

וכאן יש לנו עוד הערה אחת על אחד מילדיו של חפר, שאולי עשו - חלק מהם, אולי אפילו בנותיו - עשו משפחות לעצמן. צלפחד, בן חפר, בן גלעד, בן מכיר, בן מנשה, לא היו לו בנים, רק בנות, ולכולן היו שמות כאן: מחלה, נעה, חגלה, מלכה, ותרצה. יש חמישה שמות, ונראה מאוחר יותר בפרק הבא מה קרה. וברור שהבנות האלה היו חשובות במובן של לא רק אנשים ספציפיים שירשו איזו אדמה, אלא כנראה הן יצרו משפחות גם.

אז אלה משפחות מנשה. בסך הכל יש 52,700 איש.

אפרים

אפרים - יש לנו את המשפחות שלהם גם. חלק מהנכדים שלהם הפכו למשפחות. זה שותלח, בכר, ותחן. ולשותלח עצמו היה בן או משפחה אחריו, ערן.

בסך הכל יש 32,500 איש באפרים.

שבט בנימין

אז יש לנו את בנימין עם המשפחות שלו: בלע, אשבל, אחרים, שפופם, חופם. ולבלע עצמו היו שתי משפחות מחולקות לארד ונעמן.

בסך הכל: 45,600 איש - איש במשמעות לוחמים, נכון? כן, זה נכון.

שבט דן

אז יש לנו את דן עם משפחה אחת, שוחם.

בסך הכל: 64,400 איש.

זה מעניין שלדן היו כל כך הרבה אנשים אבל רק משפחה אחת. זה אחד הדברים המעניינים שהקב"ה עשה בכלל. נוכל לחשב כמו אילו, כמה אנשים יש למשפחה - לחלק מהם יש משפחות גדולות יותר, חלק קטנות יותר.

שבט אשר

בסדר, אשר עם ילדיו: ימנה, ישוה, בריעה. ובריעה עצמו, שני ילדיו: חבר ומלכיאל. מלכיאל התחלק למשפחות. ובתו של אשר שרח - כנראה שהיא מוזכרת כאן לא רק כדי לספר לנו שלאשר הייתה בת. כנראה להרבה מילדיו של יעקב היו בנות. הנקודה היא ששרח הזו כנראה יצרה איזושהי משפחה בנפרד או הייתה לה איזושהי שם לעצמה. שם תמיד בדרך כלל אומר כמו שאתה משאיר משפחה, אתה משאיר איזושהי ירושה ששייכת לך.

סך הכל של אשר הוא 53,400.

שבט נפתלי

אז יש לנו את נפתלי עם משפחות: יחצאל, גוני, יצר, ושלם.

בסך הכל: 45,400 איש.

הספירה הכוללת ומצוות חלוקת הארץ

ויש לנו את הספירה הכוללת של כל העם: 600,000 — 601,730.

ויש לנו את התכלית של כל זה. התכלית של כל זה היא מצווה נוספת: **לאלה תחלק הארץ**. אתה צריך לחלק, אתה צריך להפריד את הארץ. המצווה **בשמות**. שמות אני חושב שפירושו האנשים הנקובים בשם, כמו שיש לנו אנשי שם. אנשי שם פירושו אנשים שיש להם משפחה שנקראת על שמם. אז

שהבכורה שלו אבדה, כאן זה לא נראה שזה אומר את זה, נראה שעדיין יש לו איזושהי בכורה, הוא נספר ראשון.

ארבע המשפחות של ראובן

וזה נותן לנו את ארבע המשפחות שהם ילדי ראובן. אז זו לא רק רשימה של כמה ילדים היו לאדם ראובן, אלא ארבע המשפחות שכמובן ייחסו את עצמן לארבעת הילדים האלה של ראובן. אבל זה משהו חדש - יכול להיות ילד של ראובן שלא עשה משפחה, ואז הוא פשוט יהיה חלק מאח אחר שהיה לו משפחה, כמו שכתוב במפורש בדברי הימים ובמקומות אחרים על משפחות מסוימות שזה קרה להן.

אז כשזה אומר וכן הלאה לכל ארבע המשפחות, זה לא רק חוזר על אותו מידע פעמיים. מה שזה אומר הוא שלחנוך הייתה משפחה שנקראת החנוכי, ויש את המשפחה הזו שהייתה לה חלקה מסוימת במקום שהם גרים, וכן הלאה. אז זו הנקודה של זה.

נכדים ותת-חמולות

וגם הנכדים - אלה נכדים של יעקב, חנוך בן ראובן בן יעקב. חלק מהנינים מוזכרים גם, וזה כנראה גם בגלל שלנינים האלה היה איזושהו כוח, איזושהי חמולה, איזושהי משפחה לעצמם.

אז אנחנו מקבלים את המניין שלהם, 43,730.

ההערה על דתן ואבירם

ועכשיו אנחנו מקבלים כמה נכדים. לפלוא היה בן, אליאב, לאליאב היו שלושת הילדים האלה, נמואל, דתן ואבירם. עכשיו אנחנו מקבלים הערה, אבל אני חושב שההערה הזו היא לא רק - אז הגענו לדתן ואבירם כי שמענו על דתן ואבירם בפרשת קרח, זה אמר שם מי הם היו, ודתן ואבירם, בני ראובן. אבל כאן אנחנו מקבלים בדיוק מי הם היו.

המשמעות היוחסנית

אבל אני חושב שזה כנראה גם אומר שהיה להם איזושהו כוח, היה להם איזושהו תפקיד, לדתן ואבירם האלה, כי לפעמים הדור הבא של המשפחה גם יוצר משפחה משלו או קבוצת משנה משלו בתוך המשפחה.

אז אנחנו מקבלים את ההערה הזו שאלה דתן ואבירם שנלחמו עם משה ואהרן בקרח, והם אבדו, הארץ פתחה את פיה ובלעה אותם ואת קרח. אז במילים אחרות, למרות שלתקופה לדתן ואבירם היה כוח משלהם, משפחה משלהם, עכשיו שהם נבלעו, ולכן לא היו להם צאצאים, לא היו להם משפחות, ולכן עכשיו אין מי שמייחס את עצמו למשפחת דתן ואבירם, שהם יכול להיות אם לא בגלל זה. ובאותו זמן 250 [איש נספו]...

שבט יהודה

עכשיו ליהודה, אנחנו גם מקבלים את ההערה הזו. יהודה היא משפחה חשובה - כמובן שנדע מאוחר יותר יהודה היא המשפחה שממנה יש לנו מלכות, בית דוד, וכן הלאה. אז זה בעצם סיפור של שני בניו של יהודה, אבל גם של המשפחות הפוטנציאליות שלא היו אמורות להיות.

שני בניו של יהודה, ער ואונן, שמתו בארץ כנען לפני שכל הסיפור הזה קרה - אז אין משפחות מהם. אחר כך, ליהודה התברר שיש שלוש משפחות: שלה, פרץ, וזרח. אנחנו יודעים את סיפורי הלידה שלהם במיוחד בפרשת בראשית, בפרשת וישב. ואז שניים מילדיו של פרץ - אז נכדי יעקב - גם יצרו משפחות: חצרון וחמול. כפי שראינו, לפעמים הדור הבא גם יוצר משפחה, ולכן יהודה היה בשבטי יהודה, אחד השבטים הגדולים יותר, ולכן גם הדור הבא מתפצל ליותר משפחות.

בסך הכל: 76,500 איש.

שבט יששכר

אז יש לנו את יששכר עם ארבע משפחות: תולע, פואה, ישוב, שמרון.

בסך הכל: 64,300 איש.

שבט זבולון

יש לנו את זבולון עם שלוש משפחות: סרד, אלון, ויחלאל.

מתאר את כל המשפחות הכוללות של לוי. במילים אחרות, הסך הכל, משפחות הרמה הנמוכה ביותר בסך הכל הן חמש משפחות: לבני, חברוני, מחלי, מושי וקרחי. אז יש כאן משהו חסר, כמו שרש"י מציין. יש איזו אי-בהירות מה קרה. כמו שאמרת, דברים משתנים לפעמים.

ואז זה חוזר לתאר גנאלוגיות ספציפיות בתוך לוי. אז זה מדבר על קהת שיש לו את עמרם עם אשתו יוכבד ושלושת ילדיהם: אהרן, משה ומרים. לאהרן יש ארבעה ילדים: נדב, אביהוא, אלעזר ואיתמר. וכמוכן נדב ואביהוא מתו, כמו שלמדנו בפרשת שמיני — הם הקריבו אש זרה, אש זרה לה', לכן הם מתו. ולכן, אחרת ברור שנדב ואביהוא לא משאירים משפחות. לאלעזר ולאיתמר יש משפחות.

בסך הכל בלוי יש — סליחה, 23,000 איש. ואלה נספרים לא מגיל 20, כמו שהאנשים שהולכים לצבא נספרים, אלא מגיל 30 שנה, כי הם לא נספרים החלק הנמוך ביותר. הם לא נספרים, וגם הם לא הלכו לכבוש. הם לא חלק מהצבא כי לא הייתה להם ירושה. אז אתה יודע, זה הולך לשני הכיוונים — אתה לא נלחם, אתה לא מקבל את הארץ. יש להם את העבודות האחרות שלהם, כמו שדיברנו בתחילת הספר הזה. זה חלק גדול.

וכמוכן זו הסיבה שזה — ההערה כאן, אני חושב שזו הסיבה — זו הסיבה הבסיסית למה לוי קצר יותר כאן. זה לא נותן הרבה מהפרטים כי אנחנו כבר יודעים שהספר הזה מדבר על זה באריכות כבר.

סיכום: הדור החדש

וכאן יש לנו את הסופי, את הסיום של המפקד הזה, של הפרק הזה. אלה הם המפקדים שספרו את העם, כמו שכבר אמרנו בהתחלה. ולא היה איש אחד בזה מהמפקד הראשון של משה ואהרן, שהיה במדבר סיני, כשהם יצאו ממצרים. אז במקום אחר.

ולמה? כמו שה' אמר להם שהם ימותו במדבר, כמו שהוא אמר להם בפרשת שלח. אז כולם מתו. אז שם שניים — כמוכן משה עצמו גם ימות במדבר, אז הוא לא ברשימה. ונראה בפרקים הבאים מה קרה כי משה מת.

אז זה סוף הפרק הזה.

מצווה שמות פירושה שכל משפחה — כמו שכם, אשריאל, וכן הלאה — הם מקבלים איזו ירושה, איזו נחלה.

ואז זה אומר שאתה צריך לתת לגדול יותר נחלה גדולה יותר ולקטן יותר נחלה קטנה יותר. **איש לפי פקודיו.**

עכשיו יש כאן שאלה שנשאלת בדרך כלל: האם זה לפי אנשים או לפי משפחות? ואם זה רק לפי אנשים, אז מה התכלית של המשפחות? אבל כמוכן שהמשפחה היא סוג של יחידה ממשלתית או ארגונית, ולכן משפחה גדולה יותר שיש לה יותר אנשים מקבלת חלק גדול יותר בארץ. אבל זה לא אומר שזה ניתן ליחידים — זה עדיין ניתן לשבט, למשפחה.

ואז עוד חלק אחד מהדרך איך לחלק את זה: **בגורל**. שיחולק בגורל. **אל משפחותם בין רב למעט.**

ויש כמה אנשים שחושבים שיש כאן סתירה, כי אם זה גורל, אז זה אומר שלפעמים האנשים הרבים יותר יקבלו את הארץ הקטנה יותר או כן הלאה, אם זה רק גורל, הגרלה שמחלקת את זה. אבל אני חושב שמה שזה אומר פשוטו כמשמעו הוא שהגורל רק מחליט איפה אתה צריך לקבל. כמוכן שיש — במובן מסוים, ולפעמים הדברים האלה כנראה מאוד מסובכים כי בארצנו, כושר הנשיאה של ארץ הוא לא לגמרי כמו — זה לא עובד לגמרי עם רגל מרובע או קילומטר מרובע. זה תלוי בהרבה משתנים. אז חלק מהמשתנים האלה, מאחר ואין דרך הוגנת אחרת לחלק, אז יהיה בגורלות. אז זה מה שזה אומר. וחלק בסוף, ולכן אתה לא יכול להתלונן כאילו זה היה גורל וזה מי שזכה. אבל זה לא אומר שאין איזה היגיון לפני שאתה עושה את הגורל לאיך אתה מחלק את זה וכן הלאה. וכנראה הפרטים לא נדונים כאן, אבל אני חושב שזה הפתרון ההגיוני לבעיה הזו.

מפקד לוי

ועכשיו אחרי שיש לנו את המפקד של כל העם, יש לנו את המפקד של לוי ומשפחותיו. וזה מאוד יפה שכאן חלוקת הארץ הייתה לפני זה, כמו שנאמר בסוף הסיפור של לוי, כי לוי לא נחל בארץ. היו לו ערים משלו, כמו שנלמד, אבל לוי לא לוקח חלק בארץ, ולכן המפקד שלו נפרד ונאמר אחרי.

ולוי כמוכן היו לו שלוש משפחות עיקריות: גרשון, קהת ומררי. והמשפחות האלה עצמן היו להן משפחות לעצמן, נכון? אז לוי יש — אז קודם האדם